

ROVANIEMI

Tarkastuslautakunnan kokous

21.1.2025

Mielenterveys ja psyykinen kuormitus, yleiset kysymykset:

Vuoden 2023 arviointikertomuksessa nostettiin esiin, että mielenterveyssyyt ovat vuosien 2022 ja 2023 aikana nousseet suurimmaksi yksittäiseksi syyksi sairauspoissaoloille ja, että työturvallisuusilmoitukset ovat kasvaneet suhteessa aiempiin vuosiin. Suurin osa ilmoituksista on koskenut uhka- ja väkivaltatilanteita.

- Kuinka näihin trendeihin on puututtu sivistys- ja hyvinvointipalveluiden toimialalla?

Sairauspoissaolot olivat osavuosikatsauksen tilanteessa 06/2024 jo lähellä talousarviossa asetettua tavoitetasoa.

- Mitkä ovat olleet suurimmat sairauspoissaolosyyt ja missä syissä on tapahtunut kasvua verrattuna vuoteen 2023?
- Onko vuoden 2024 sairauspoissaolojen kokonaistoteuma jo tässä vaiheessa selvillä ja jos on, mikä se oli palvelualuekohtaisesti?

Koulutus

Uhka- ja väkivaltatilanteet kouluissa liittyvät useimmiten pienryhmissä tapahtuviin tönimisiin, tavaroiden heittämiseen tai muuhun fyysiseen väkivaltaan. Pienryhmiä on lisätty ja lukuvuoden aikana tapahtuvia joustavia opetusjärjestelyitä koulujen sisällä on toteutettu. Myös puuttumisen malli on otettu käyttöön kaikissa kouluissa.

Henkilökunnalle on järjestetty oppilaan rauhoittamiseen liittyviä Avekki-koulutuksia. Lisäksi kaikki kaupungin opettajat on koulutettu Mieli ry:n koulutuksissa tunnistamaan ja reagoimaan oppilaiden mielenterveyteen liittyviin ongelmiin. Kaikilla kouluilla käytössä olevalla Hyvinvoinnin vuosikellon oppitunneilla keskitytään toisten huomioimiseen ja sujuvaan vuorovaikutukseen yhteisössä. Hyvinvoinnin vuosikelloa päivitetään parhaillaan.

Yhtenä syynä ilmoitusten määrän kasvuun on se, että esihenkilöitä on kannustettu kirjaamaan tilanteet mahdollisimman kattavasti, että hallinnossa muodostuu mahdollisimman tarkka tilannekuva.

Koulutuspalveluissa suurimmat henkilökunnan poissaolojen syyt liittyvät nykyisin psyykkiseen kuormittumiseen ja mielenterveyden ongelmiin. Kouluilla poissaoloja on ollut 6,4 työpäivää (-0,8 työpäivää) ja 7,7 kalenteripäivää (-1,1 kalenteripäivää).

Varhaiskasvatus

Sairaspoissaolot olivat vuoteen 2023 verrattuna pysyneet ennallaan. (TP2023: 17,2 pv/hlö/vuosi ja TP2024: 17,2 pv/hlö/vuosi). Huomattavaa kuitenkin on, että ne ovat laskeneet paljon edellisvuosista. Esimerkiksi vuonna 2019 ne olivat 28,3 pv/hlö/vuosi.

Varhaiskasvatus elää yhteiskunnallisten muutosten keskellä. Päivähoidosta on siirrytty varhaiskasvatukseen, jolloin työn painopiste on muuttunut lasten hoitamisesta kasvatustyöhön. Perheiden monimutkaistuneet ongelmat ovat lisääntyneet ja näin työn kohde on osin laajentunut lapsen hoitamisesta ja kasvattamisesta koko perheen tukemiseen.

Myös työntekijöiden omat perhetilanteet ja henkilökohtaiset asiat näyttäytyvät työelämässä ja aiheuttavat työn lisäksi kokonaiskuormitusta.

--> Nämä näyttäytyvät mielenterveyssyistä johtuvien poissaolojen kasvuna etenkin nuorilla naisilla.

Miten tähän on puututtu varhaiskasvatuksen ja koulutuksen palvelualueilla:

- Koska työ on luonteeltaan hyvin vahvasti tiimityötä, on keskitytty koko työyhteisön työhyvinvoinnin kehittämiseen. Työhyvinvoinnin ja hyvän työilmapiirin kehittäminen on jatkuvaa, suunnitelmallista työtä, joka tapahtuu yhteistyössä esihenkilön ja työntekijöiden kesken yhteisissä kehittämis- ja arviointipäivissä ja kehityskeskusteluissa yksilö- ja ryhmätasolla.
- Kaikki päiväkotien esihenkilöt koulutetaan vuosien 2024-2025 aikana vertaamentoreiksi tukemaan työntekijöiden työkykyä ja vahvistamaan osaamista ja voimaantumista.
- Päiväkoteihin on palkattu päiväkotisihteereitä ja varajohtajien työpanosta on lisätty hallinnollisiin tehtäviin, jotta yksikö johtajalla jää aikaa henkilöstö- ja pedagogiseen johtamiseen.
- Esimiestyötä tuetaan vertaistyoöpajoilla
- Pedagogisen työ tueksi päiväkotiryhmiin voi tilata asiantuntijaopettajan konsultaatiota kasvun ja oppimisen tuen tiimiltä.
- Kevan hanke 2023
 - Kun sairausloma haetaan ensisijaisesti työterveyshuollosta, ei ratkaisujen etsimistä voi tehdä työpaikalla riittävän varhaisessa vaiheessa
 - Hankkeessa mahdollistettiin varhaisen välittämisen keskustelujen jälkeen esihenkilön mahdollisuus myöntää jo alkuvaiheessa lyhyttä sairausloma tai suunnitella yhdessä työntekijän kanssa muotoiltua työtä.

Toimialalla uhka- ja väkivaltatilanteet on tehty pääsääntöisesti varhaiskasvatuksen ja koulutuksen palvelualueilta.

Päiväkodeissa lasten väkivaltainen käyttäytyminen ja sen uhka on lisääntynyt aiempiin vuosiin verrattuna. Suurin osa lapsista käyttäytyy hyvin, mutta osalla lapsista on sopeutumis- ja itsesääteilyvaikeuksia ja osalla se herkästi näkyy voimakkaana heidän käytöksessään. Lasten väkivalta voi olla lyömistä, raapimista, potkimista, puremista sekä tavaroiden heittäilyä ja paikkojen rikkomista.

Psyykkisistä ongelmista kärsivien lasten en entistä vaikeampi päästä psykiatriin tutkimuksiin ja tämä näkyy myös päiväkodeissa.

Päiväkotien työntekijöille on järjestetty Avekki-koulutusta lasten aggressiivisen käyttäytymisen purkamiseen. Olennaisen tärkeää on, että työntekijät opetetaan ehkäisemään ennalta lasten aggressiivisiä purkauksia arjessa.

Tunnetaitoja, kehotunnekasvatusta ja keskittymisen harjoittelua varten otettiin käyttöön uusia toimintamalleja. Kiusaamisen ja toista loukkaavan käyttäytymisen ehkäisyyn otettiin käyttöön Väestöliiton Pisarapuuttumisen malli, joka on käytössä kaikissa päiväkotiryhmissä. Siinä puututaan tilanteisiin jo ennen kuin ikävä käytös on tahallista tai kiusaamista. Malli tarkoittaa huonon käytöksen pieniin pisaroihin tarttumista. Lapset oppivat tunnetaitoja ja varhaista puuttumista.

Henkilöstön osaamista kohdata haastavasti käyttäytyvät lapset lisättiin mm koulutusten, toimintaohjeiden, toimintatapojen ja monilaisen yhteistyön kehittämisen kautta.

Monialaisesta yhteistyöstä esimerkkinä tiivis yhteistyö neuvoloiden ja perhesosiaalityön kanssa. Neuvoloiden terveydenhoitajien ja päiväkotien johtajien kesken on luotu pysyväisluontoinen yhteistyörakenne. Yhteinen työryhmä Vakkanen kokoontuu säännöllisesti 2-4 kertaa vuodessa. Perhesosiaalityön kanssa tehtävälle yhteistyölle aloitettiin vuonna 2024 rakentamaan myös pysyväisluonteista rakennetta. Päiväkotien johtajat ja perhesosiaalityön henkilöstö kartoittivat yhteisiä onnistumisia sekä kehittämistarpeita. Yhteinen työryhmä perustettiin viemään yhteistyötä konkreetian tasolle.

Hyvinvoinnin vuosikello on käytössä kaikissa kouluissa sekä kunnallisissa ja useimmissa yksityisissä päiväkodeissa sekä lasten että vanhempien kanssa tehtävässä vuorovaikutusyhteistyössä.

Mielenterveys ja psyykinen kuormitus, yleiset kysymykset:

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa on asetettu tavoitteita lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyen. Asiakirjalla määritellään yleisellä tasolla, mitkä toimijat vastaavat tavoitteiden toteuttamisesta.

- Missä tavoitteiden seuranta toteutetaan ja raportoidaan?
- Onko tavoitteille asetettu mittareita
- Kuinka asetettuihin tavoitteisiin on päästy?

Tavoitteiden mukaista toimintaa toteutetaan ja seurataan palvelualueilla. Niitä ei kuitenkaan ole varsinaisesti mittaroitu.

1. Lapsivaikutusten arviointi on käytössä Rovaniemellä kaikessa päätöksenteossa

Lapsivaikutusten arviointiprosessia on pilotoitu Kauko koulun palveluverkkoratkaisussa syksyllä 2024. Prosessi tuodaan kaupungin johtoryhmään ja kaupunginhallituksen päätettäväksi alkuvuodesta 2025.

2. Rovaniemen kaupunkiympäristö, eri tilat ja paikat ovat esteettömiä ja tarjoavat mielekästä tekemistä perheille ja nuorille.

Kaikissa päiväkodeissa ja kouluissa on kiinnitetty huomiota esteettömyyteen ja uusien tilojen suunnittelussa on huomioitu tilojen käyttäjien tarpeet (esim. yhteistyö vammaisneuvoston kanssa). Uusien monitoimitalojen tilat on suunniteltu siten, että ne mahdollistavat perheiden ja nuorten toiminnan myös vapaa-ajalla.

3. Kaikilla rovaniemeläisillä lapsilla ja nuorilla on mieluinen harrastus

- Harrastamisen Suomen mallin mukainen toiminta on käytössä Rovaniemen kaikissa peruskouluissa
- Harrastustoimintaa järjestetään 27:llä koululla eli kaikilla kaupungin peruskouluilla, Lapin yliopiston harjoittelukoululla ja yksityiskouluissa
- Tavoitteen mukaisesti käynnistyi 106 harrastusryhmää, joista 103 oli käynnissä kauden päättämiseen asti
- Harrastukset on valittu yli 3000 oppilaan vastausten perusteella
- 17 harrastusten järjestäjää ostopalveluna, kuusi opettajaa, kirjasto ja nuoriso-ohjaajat
- Harrastusryhmien täyttöasteen keskiarvo oli 94 %
- Etsivän harrastustoiminnan prosesseista 80 % johti uuden harrastuksen aloittamiseen
- Harrastuksiin osallistui 1313 yksittäistä oppilasta ja yhteenlaskettu ilmoittautumismäärä oli 1339

4. Rovaniemellä on sähköinen palvelutarjotin, jossa kaikki palvelut ja toiminta on selkeästi löydettävissä

- Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen palveluohjauksessa on käytössä asiakkaille sähköiset hakemukset ja ilmoituskanavat. Asiakkaille lähetetään sähköinen palautekysely eri prosessien päättymisen jälkeen (esim. varhaiskasvatuspaikan saaminen, maksupäätöksen saaminen). Kyselyihin vastaamisprosentti on pieni.

5. Painopiste on ennaltaehkäisevissä palveluissa. Lasten, lapsiperheiden ja nuorten osallisuus on vahvaa ja he ovat mukana palveluiden suunnittelussa

Rovaniemen perhekeskus on verkosto, jossa eri tahot yhdistävät voimansa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tukemiseksi. Kaupunki koordinoi ja on mukana yhteistyössä tuottamassa monipuolista toimintaa ja kokonaisvaltaisia palveluja keskittyen hyvinvoinnin, terveyden, kasvun ja kehityksen tukemiseen. **Perhekeskus kokoaa yhteen sivistys- ja vapaa-ajan palvelut, sosiaali- ja terveystyöt, järjestöjen, seurakunnan sekä Kelan toimintaa.**

Lisätietoa perhekeskuksen tarjoamista palveluista: [Lapsiperheet - Rovaniemen perhekeskus - Rovaniemi - Arktinen pääkaupunki](#)

6. Kiusaamiseen varhaiskasvatyksyksiköissä, kouluissa ja harrastustoiminnassa puututaan tehokkaasti ja sitä esiintyy vähän

Myöhemmissä diossa tarkempi esittely.

7. Koulut ovat asuinalueiden vahvoja toimijoita ja niiden tiloissa on toimintaa kaikille kuntalaisille, ympäri vuoden

- Koulujen toiminta on aina sidoksissa asuinalueen muuhun toimintaan esim. vanhempaintoimikuntien, asukasyhdistysten ym. järjestöjen kanssa
- Erityisesti uusien monitoimitalojen suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitu

Mielenterveys ja psyykinen kuormitus, yleiset kysymykset:

Talousarviossa 2023 on mainittu psykososiaalisen kuormituksen kysely, joka toteutetaan vuosittain.

- Onko kysely toteutettu vuonna 2024
- Minkälaisia tuloksia on saatu
- Millainen kehitystrendi on ollut verrattuna esimerkiksi vuoteen 2023?
- Onko kyselyn pohjalta tehty toimenpidesuunnitelmia tai konkreettisia toimenpiteitä ja miten näiden vaikuttavuutta on seurattu?

Psykososiaalista kyselyä ei varhaiskasvatuksessa toteutettu toukokuussa 2024. Kysely oli tarkoitus muuttaa psykososiaalisten voimavarojen kyselyksi. Tavoitteena oli, että kysely tehdään marraskuussa 2024 ja seurantakysely toukokuussa 2025. Kyselyä ei kuitenkaan ohjelman tietoturvasyistä ole pystytty toteuttamaan.

Aiempien kyselyiden pohjalta

- Työyhteisöt ovat järjestäneet sisäisiä koulutuksia jokaisen yksikön oman koulutustarpeen ja työyhteisön kehittämissuunnitelman mukaisesti. Tarpeiden kartoituksissa on hyödynnetty joulukuun 2023 psykososiaalisen kyselyn tuloksia.
- Koko henkilöstölle järjestettiin yhteinen koulutus helmikuussa 2024, aiheena Vuorovaikutustaidot pedagogiikan perustana ja tiimityön ytimessä.
- Yksiköiden johtajat koulutetaan vuosien 2024-2025 aikana vertaismentoriohjaajiksi työyhteisöjen henkilöstön työn tukemiseen ja työssä voimaantumiseen.

Toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan päiväkodeissa aina keväisin yksikön henkilöstön yhteisessä arviointipäivässä, jossa tehdään arvioiden perusteella seuraavalle kaudelle jatkosuunnitelmat. Yksikköjen koon perusteella suunnitellaan seuraavan kauden koko varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutuksen ja yhteisen työhyvinvoinnin kehittämisen painopisteet.

Mielenterveys ja psyykkinen kuormitus, yleiset kysymykset:

Lanssissa on ollut juttu 20.8.2024 siitä, että Vaaranlammen koululla sairauspoissaolot ovat puolittuneet vuodessa. Laskennallinen säästö on ollut jutun mukaan noin 78 000 €.

- Onko vastaavia tuloksia ja dataa saatavilla muista Rovaniemen alueen koulusta?
- Onko tietoa siitä, kuinka Vaaranlammen hyviin tuloksiin on päästy?
- Onko havaintoja mahdollista jalkauttaa myös muihin yksiköihin?

Kaikilla kouluilla ja päiväkodeilla on otettu käyttöön toimintamalli, jossa esihenkilön kanssa käytävä keskustelu on ensisijainen toimenpide työntekijän jaksamiseen tai terveydentilaan liittyvissä ongelmissa. Tällä on ollut vaikutusta poissaoloihin ja Lappican raportin mukaan työterveyshuollon käynnit ovat selvästi vähentyneet.

Onnistumisen edellytyksiä (esimerkkinä Vaaranlammen koulu):

1. Korostetaan toimintakulttuurin ja työilmapiirin merkitystä sekä yhteisöllisyyttä
2. Oman työn johtamisen kehittäminen (esim. kaikille rehtoreille mahdollisuus JYET-tutkintoon sekä rehtoreiden, koulunjohtajien ja päiväkotien johtajien vertaismentorikoulutus).
3. Korostetaan jokaisen yksittäisen työntekijän roolia hyvinvoivan työyhteisön rakentumisessa.
4. Avoimen ja säännöllisen keskustelun käyminen työhyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista tekijöistä.
5. Psykososiaalisten kuormitustekijöiden tehokkaampi huomioiminen. Löydetään yhdessä ratkaisuja (työn sisältö, ja järjestelyt, työyhteisön sosiaalinen toimivuus)
6. Toimivat pelisäännöt ja toisten kunnioittaminen.

Mielenterveys ja psyykkinen kuormitus, kysymykset liittyen vuoden 2024 talousarviotavoitteisiin:

Talousarviotavoite 2024: Takaamme lasten ja nuorten turvallisen kasvun ja koulutuksen

- Mittari: kiusaamistapaukset on käsitelty onnistuneesti; suunnitelmat on tehty ja käsitelty kouluissa.
- Osavuosikatsauksen raportointi: Olemme käynnistäneet laadun arvioinnin auditointityön mihin kaikki koulut osallistuvat.

Kysymys:

- Mitä laadun arvioinnin auditointityö konkreettisesti tarkoittaa?
- Minkälaisia laatumittareita auditoinnissa on käytetty?
- Mitkä ovat olleet auditoinnin keskeiset tulokset?
- Miten kiusaamistapausten käsittely onnistuneesti määritellään?

Kouluauditointi on käytössä kaikissa peruskouluissa ja lukiossa. Auditointi perustuu OKM:n perusopetuksen ja lukion laatukriteereihin, joista valitaan kunkin auditoinnin painopisteet. Auditointi tehdään joka toinen vuosi ja tuloksia hyödynnetään koulujen toiminnan kehittämisessä yhteistyössä rehtoreiden kanssa. Auditointi toteutetaan vertaisauditointina eli opettajat vierailevat toisella koululla arvioimassa kunkin koulun toiminnan vahvuuksia ja kehittämisen kohteita ja kirjaavat niistä arvioinnin.

Auditoinnilla on voitu jakaa koulujen positiivisia toimintamalleja ja hyviä käytänteitä sekä tuoda esille uusia kehittämiskohteita. Auditointi on koettu työlääksi, mutta laatua parantavaksi toimenpiteeksi, missä on pystytty tunnistamaan havaittuja koulutuksen epäkohtia ja korjaamaan niitä vuosittaisessa toiminnan ja talouden suunnittelun kokonaisuudessa.

Kiusaamistapausten selvittely perustuu yhdessä rehtoreiden kanssa laadittuun toimintamalliin ja tapausten selvittely etenee kaikissa kouluissa samalla tavalla. Kiusaamisen vastainen työ on ollut keskeinen kehittämiskohde viime vuosina. Toiminnan tehostamiseen on haettu myös hankerahoitusta.

Kaikilla kouluilla on käytössä myös kiusaamisen ehkäisemisen toimintamalli, millä pyritään ennaltaehkäisemään kiusaamista ja puuttumaan kiusaamiseen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Koulujen henkilökunnan työn lisäksi meillä on erillinen kiusaamisen vastainen koordinaattori, joka on ratkaissut vakavimpia kiusaamistapauksia. Lisäksi oppilailla, huoltajilla ja henkilökunnalla on käytössä sähköinen Someturva palvelu kiusaamistapausten ilmoittamiseksi ja tuen saamiseksi.

Someturvan siantuntijatiimi on käsitellyt 105

kiusaamistapausta (+16 tapausta) ja palvelun on aktivoinut 27,5 % (+3,1 %) kaikista mahdollisista käyttäjäryhmistä. Kaikista ilmoitetuista kiusaamistapauksista oppilaat ovat itse ilmoittaneet Someturva-palveluun 73 %.

Kiusaamistapausten käsittelyn onnistumisen ratkaisee se, tarvitseeko asiaan enää palata ja ottavatko osapuolet asiassa enää yhteyttä. Aikuisten havainnot ja seuranta on olennainen osa. Mikäli asia ei ole ratkennut, prosessia jatketaan, kunnes ratkaisu löytyy.

Noin 30 % tapauksista täyttää rikoksen tunnusmerkit ja siksi osa niistä menee poliisin käsiteltäviksi. Valmistelussa on myös Opetushallitukseen hanke, jossa tavoitteena on tukea, kehittää ja jalkauttaa kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisyn ja niihin puuttumisen toimintatapoja ja -malleja.

Mielenterveys ja psyykkinen kuormitus, kysymykset liittyen vuoden 2024 talousarviotavoitteisiin:

Talousarviotavoite 2024: Lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantaminen

- Mittari: Lastensuojelun päätösten määrä
- Osavuosikatsauksen raportointi: Varhaiskasvatus ja koulutuspalvelut ovat laatineet Laphan kanssa lakisääteisen opiskeluhoitosuunnitelman, jota koordinoidaan kuntakohtaisessa ohjausryhmässä.

Kysymys:

- Kuka yksiköissä tekee arvion opiskeluhoitojen palveluiden riittävydestä ja millä mittareilla arvio tehdään?
- Ovatko yksiköiden tekemät arvioinnit keskenään vertailukelpoisia

Opiskeluhuollon palveluita arvioidaan säännöllisesti koulu- ja päiväkotikohtaisissa, yhteisöllisissä opiskeluhuoltoryhmissä. Koska lasten ja oppilaiden tuen tarpeet ovat aina yksilöllisiä, tilannetta arvioidaan jatkuvassa yhteistyössä oppimisen tuen tiimin kanssa.

Tilanteen vertailua eri koulujen ja päiväkotien välillä helpottaa jatkossa uusi tiedolla johtamisen työkalu (PowerBI).

Yksilökohtainen opiskeluhoolto kuuluu **Laphan** vastuulle ja sen toteutumista arvioidaan tiiviissä yhteistyössä Laphan henkilöstön kanssa.

Koulujen ja esiopetuksen vastuulla on yhteisöllinen opiskeluhoolto, mikä tarkoittaa koulun ja päiväkodin toimintakulttuuria ja toimenpiteitä, joilla edistetään opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia koko oppilaitosyhteisössä. Se sisältää muun muassa vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistämistä, kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyä, sekä opiskelijoiden osallisuuden vahvistamista.

Mielenterveys ja psyykinen kuormitus, kysymykset liittyen vuoden 2024 talousarviotavoitteisiin:

Talousarviotavoite 2024: Huolehdimme turvallisesta varhaiskasvatusympäristöstä.

- Mittari: Jokaiseen yksikköön on laadittu turvallisuus- ja kiusaamisen ehkäisy ja puuttumissuunnitelma

Kysymys:

- Vahvuutta vanhemmuuteen malli on osavuositarkastuksen kirjauksen mukaan saanut hyviä tuloksia yhdessä vanhempien kanssa.
- Mitä konkreettisia tuloksia malli on saanut aikaan?
- Miten malli on sovellettavissa kouluihin ja muihin yksiköihin?

Varhaiskasvatuksessa Vahvuutta vanhemmuuteen työssä on havaittu, että vanhemmilla on korkea motivaatio vanhemmuuden onnistumiseen. Vanhemmat kaipaavat positiivista palautetta, jotta luottamus omiin kykyihin vanhempana vahvistuu.

Perheohjausta on järjestetty ryhmä- ja yksilöohjauksena. Yksilöohjauksissa vanhemmat ovat kokeneet tulleeensa kuulluksi ja löytäneensä tapoja ja ratkaisuja arjen haasteisiin. Perheiden arkea on tuettu viemällä koteihin konkreettisia tukimateriaaleja esim. kuvat, viikkokalenterit, tunnemittarit.

Vanhemmuutta on tuettu mm. seuraavien teemojen avulla:

- Vanhemman omien nepsypiirteiden vaikutus vuorovaikutukseen lapsen kanssa.
- Tukiverkoston puute, tuki niiden laajentamiseen
- Arjen struktuuri kodin arjessa
- Selkeät ja johdonmukaiset rajat vanhemman ja lapsen välisessä suhteessa, mikä auttaa rajojen pitämisessä
- Vanhempien parisuhteen tukeminen: erimielisyyksien ratkaiseminen rakentavien keinoin ja miten ne näyttäytyvät lapselle
- Vanhemman oma esimerkki lapselle rauhoittumisen-, tunne- ja itsesäätelytaitojen oppimisessa

Miten malli on sovellettavissa kouluihin ja muihin yksiköihin?

Yhteistyö koulujen kanssa on jo aloitettu. Mallin soveltaminen edellyttää yhteistä tahtotilaa, halua yhteistyöhön ja selkeitä rakenteita ohjausten aloittamiseen. Asiakasohjaukseen tarvitaan kouluilla työskentelevien ammattilaisten tukea esim. oppilaiden arviointikeskustelut ovat olleet tärkeä kanava perheohjausten puheeksi ottamisessa ja asiakkaiden löytämiseksi.

Kouluissa oppilaiden huoltajille järjestetään vanhempainkoulu-tyyppistä tukea lapsen koulunkäynnin ja hyvinvoinnin tukemiseen. Rehtorit ja koulunjohtajat pitävät kaikille ekaluokkalaisten vanhemmille lisäksi tilaisuuden, jossa huoltajia perehdytetään lapsen koulunkäynnin tukemiseen. Lisäksi jokaisen huoltajan kanssa käydään kyseisiä asioita henkilökohtaisissa tapaamisissa (arviointikeskustelut).

Mielenterveys ja psyykkinen kuormitus, kysymykset liittyen vuoden 2024 talousarviotavoitteisiin:

Talousarviotavoite 2024: Henkilöstö voi hyvin ja heidän osaamistaan kehitetään.

- Mittari: Henkilöstökyselyn tulokset

Kysymys:

- Mitä henkilöstökyselyllä tarkoitetaan, onko kyseessä pulssikysely vai jokin toimialan oma henkilöstökysely?
- Osavuosisikatsaukselle on kirjattu, että seuraava henkilöstökysely tehdään syyskaudella 2024, mitkä ovat olleet kyselyn keskeiset tulokset ja havainnot palvelualuekohtaisesti?

Henkilöstökysely

Henkilöstökysely toteutetaan koulutuspalveluiden omana kyselynä ja sillä kerätään arvokasta tietoa, joka johtaa konkreettisiin parannuksiin työympäristössä ja henkilöstön hyvinvoinnissa. Kysely oli suunniteltu syksylle 2024, mutta sen toteuttaminen päätettiin siirtää keväälle 2025.

Henkilöstökyselyllä selvitetään mm. seuraavia asioita:

Oma kehittyminen

Miten haluaisit kehittyä työssäsi tulevaisuudessa?

Koetko, että työpaikallasi panostetaan osaamisesi kehittämiseen?

Onko sinulla yhdessä esihenkilösi kanssa laadittu kehityssuunnitelma?

Täydennyskoulutustoiveet ja -tarpeet

Työhyvinvointi ja jaksaminen

Koetko työkuormasi olevan sopiva?

Saatko tarvittaessa tukea jaksamiseesi?

Onko työpaikallasi riittävästi kiinnitetty huomiota työhyvinvointiin?

Kuinka itse voit vaikuttaa työssä jaksamiseen?

Kysymykset arviointiteemasta "Palveluverkko ja asiakaslähtöinen palveluintegraatio":

Sivistyslautakunta on käsitellyt 23.5.2024 § 59 palveluverkkojen nykytilaselvitystä niin varhaiskasvatus- kuin koulutuspalveluiden osalta.

- Mitkä ovat keskeisiä trendejä, jotka ovat vaikuttaneet Rovaniemen palveluverkon kehitykseen lähihistoriassa ja mitkä trendit tulevat selvityksen perusteella keskeisesti vaikuttamaan tulevaisuuden palveluverkkokehitykseen?

--> On sovittu, että toimialajohtaja ja hallintopäällikkö vastaavat näihin kysymyksiin helmikuussa 2025

Kysymykset arviointiteemasta "Palveluverkko ja asiakaslähtöinen palveluintegraatio":

- Mikä on palveluverkon riittävyden nykytilanne niin varhaiskasvatuksen kuin koulutuspalveluiden osalta?
- Onko yksiköiden täyttöasteessa aluekohtaisia eroja?
- Onko tilanne kriittinen suuntaan tai toiseen jollain tietyllä alueella?

Palveluverkon riittävyyteen vastataan helmikuussa

Varhaiskasvatusyksiköiden täyttöasteen keskiarvoa (joulukuussa 2024 se oli 90,1 %) laskevat etäyksiköt, joissa täyttöaste on taajama-alueen päiväkotien täyttäjää matalampaa. Myös joidenkin yksityisten päiväkotien täyttöaste on matalampaa johtuen henkilöstön saatavuusongelmista.

Varhaiskasvatukseen osallistuminen 1-6-vuotiaiden osalta on Rovaniemellä korkeampi (89,7 %) verrattuna useampiin muihin kaupunkeihin.

Rovaniemen koulujen palveluverkossa tapahtuneet muutokset ovat viime vuosina liittyneet koulukiinteistöjen elinkaaresta johtuviin muutostarpeisiin. Uusien koulujen investoinneista Ounasrinteen, Ounasjoen, Ylikylän ja Vaaranlammen koulujen uudisrakennukset on tehty vanhan kiinteistön tilalle, eikä palveluverkko ole siltä osin muuttunut.

Koska nykyinen koulujen palveluverkko on muodostunut aiemman kahden kunnan alueelle, ei se vastaa kaikilta osin enää nykyistä tarvetta. Esimerkiksi Kaukon koulun toiminta olisi mahdollista yhdistää Ounasvaaran peruskoulun jo olemassa oleviin opetusryhmiin.

- Perusopetuksen oppilasmäärä tulee merkittävästi laskemaan (n. 1000 oppilasta) vuoteen 2030 mennessä. Tästä syystä keväällä 2025 laaditaan uusi selvitys, jossa tarkastellaan kaikkien koulujen ja päiväkotien tulevaisuuden tarve. Tätä varten on perustettu keskustan suuralueen palveluverkkotyöryhmä, joka valmistelun edetessä esittelee suunnitelmaa palvelutarpeen ennakoinnin ohjausryhmälle ennen asian viemistä päätöksentekoon. Tähän palveluverkkoselvitykseen vaikuttavia trendejä ovat keskustan alueen lapsimäärän väheneminen ja syntyvyyden aleneminen on koko maata koskeva ilmiö, jonka vaikutuksia Rovaniemellä on hieman tasoittanut kaupungin muuttovoittoisuus. Keskustan alueeseen vaikuttaa myös saatavilla olevien suurempien asuntojen määrä sekä hinta.
- Keskustan alueen asuntopolitiikkaan vaikuttaa mm. lyhytvuokrauksen lisääntyminen. Keskustan suuralueen selvityksen yhteydessä tullaan toteuttamaan kuntalaiskysely, minkä avulla pyritään tunnistamaan rovaniemeläisten lapsiperheiden muuttopäätösten taustalla olevia ilmiöitä ja syitä.

Kysymykset arviointiteemasta "Palveluverkko ja asiakaslähtöinen palveluintegraatio":

Onko kuultavaksi kutsutuilla jotain keskeisiä havaintoja palveluverkkoselvitykseen tai yleisesti palvelualueenne palveluverkkoon liittyen, jotka haluatte nostaa tarkastuslautakunnan tietoon?

Uusien investointien kautta on voitu ratkaista pitkäaikaisia sisäilmaongelmia. Näin koulujen ja päiväkotien terveellisyyteen ja turvallisuuteen on tullut merkittäviä parannuksia.

Palveluverkon oikea mitoitus ja reagointi ajoissa muuttuviin lapsi- ja oppilasmääriin on olennaisen tärkeää. Käytettävissä oleva resurssi tulisi kohdentaa mahdollisimman tehokkaasti koulun ja päiväkodin ydintehtävään eli kasvatukseen ja opetuksen järjestämiseen.

ROVANIEMI

KIITOS!